

Glasilo Prekmurskih Slovencov. Cena na leto 20 K., na polletta 10 K., na štvrtnleta 5 K. Urednik i izdajatelj Kickl Jožef vp. pleb. Črensovci Prekmurje

NOVINE

Rokopisi se ne vrnejo. Oglasi (inserati) se sprejemajo. Cena za eden kvadratni centimer 1.50 fil. za ednok, za večkrat popust.

28 novembra vržem kruglo v tisto škatlo na štero je zapisano „slovenska kmetska zveza.“

Krščanskomislečim Prekmurcom i evangeličancicom!

Po celoj Jugoslaviji se zbirajo, kak so se zbirali do zmage po Vegrskom i v N. Austriji krščansko misleči polodevalci, kmeti, trgovci, meštri i žolani ljude okoli naše krščanske stranke „slovenske kmečke zvezze“, štera na svoje materno krilo sprime vsakogu človeka, je bogat ali siromak, je kmečkoga, obrtniškoga ali drugega standa, naj ma samo vero. Vsi tei že sprevidijo, da lepsi časi samo te nastanejo, če nam nedo zapovedavali demokrati (liberalci) socijalisti i komunisti, niti pokvarjena gospoda, štera se za vero nikaj ne briga. Samo tisti je mogoči dobro delati, šteri ljubi Boga Ober vsega bližnjega svojega pa kak samoga sebe. Što se Boga ne boji, tisti se za penez vsakom oda, kak se živina odava, tisti de tak pomérjen z kupicov vina ali z drugim darom, kak pes z čontov, štera se njemi vrže. Što ne ljubi bližnjega i ne dela z ljubezni do njega, nego samo za sebe, tisti se ne briga za druge kak za svoj žep. Dnes, ka od nas visi što bo poslanec (követ), ka de nam zidač i ravnao državo, si moremo vse roke podati, vse si moremo složni biti da preberemo v orsačko hižo takse kmete, obrtnike i šolane ljudi, štera e ne sram hoditi v cerkev i šteri se Boga bojijo pa delajo ne za sebe, nego za narod. Ta zustava krščanske

politike se je razvila v Soboti jan. 5. letos, gda je nastavljena „kmečka zveza,“ štere viditi ne morejo tisti, ki maju betežne dščevne oči.

Nov. 28. bo račun. Te počažemo pred celim svetom, ka je naša krščanska zastava nevstopena, ka je zasajena v vsakoga Prekmurca srce, šteri verje Boga: Svoje žulave roké odprimo te, i vzememo v njé kruglo pa jo vržemo vsi Prekmurci v tisto škatlo, na štero de zapisano „slovenska kmetska zveza“ i na šterom listi na prvom mestu stoji ime krščansko kmeta: Roškar Ivana, od Svetoga Jürja v Slovenskih goricah, šteri kmet je lansko leto prišo že do ministerske časti. Prekmurci, ne dajte se zapelati. Veren narod, ne odstopi za celi svet od stranke, štera ti brani najdragši kinč, vero, i materno reč. Mi kmete ščemo tudi viditi v orsačkoj hiži, mi ščemo, da gospoda poštuje našo vero, mi ščemo da zavalá pravica, da dobimo autonomne pravice, da ne de samo siromak tera noso, nego vojni dobičkarje i banke naj se podvržejo dači v prvoj vrsti. Britko smo jokali pod boljševiki, ar smo nej vse znali prle ceniti vrednost krščanske stranke, vino ponujeno se nam je v skuze obrnolo, pečenka v vdarcel. Na staro pot naj ne stopi nazaj tisti malí šereg, šteri se je prle dao zapelati, od Törka je hujši, ki stopi na nekrščansko stranko, odá takši sebe i svoje pokolenje oda svojo vero i svoje imanje tistomi, šteri samo zdaj kaže do

Vsaki volit! Što ne da votuma, zagreši proti svojoj dužnosti, štero ma do svoje duše, do svojega bližnjega, do svoje cerkve, do svoje domovine!

njega srcé, ka bi dobo njegov glas. Vkrat z zapeliveil Krščanska stranka je samo edna — jedina v Prekmurji, „slovenska kmetska zveza“, ove vse so proti krščanske i proti haski kmeta, obrtnika, delavca i siromaka. Svoj glas ne morete dati inam, kak na to stranko. Na to Vas opominata: *Kmečka Zveza za Prekmurje* to je držstvo vseh krščansko mislečih malih — i vekših kmetov, meštrov, tržcov i delavcov, kaloličancov i evangeličancov.

Što lestvico drži tovaji, je tudi tovaj! Što podpira stranko štera vero jemlje, je tovaj vere.

Ka šče naša kmečka zveza?

Ednotno močno državo! Takša pa bo samo te, če:

1) se da volilna pravica, tajna, splošna (za vse) ednáka i proporcionalna moškom i ženskam, če se stroški za vojsko znižajo i če do vojaki doma v svojem kraju služili se ne do politiko i posle civilne oblasti mešali, če se nečloveče nedo kaštigali, če edno plemen ne dobi vekše pravice kak drugo, če do službe prido samo tisti, ki so je vredni, nepa šteri bi bili priporočani od roda; če osrednja vlada (orsačka hiža) nebo samovoljna, nego parlamentarna, to je kak ljudevstvo odloči po svojih poslancih, če bodo sodnije pravice, neodvisne i če bode vstavna sodnija, štera de največšo gospodo tudi na red jemala... To vse želimo.

Želimo na dale:

2) naj država bo narodna, to je celoga naroda, vse na

mirno v njej prebivajo i pravico vživajo, ne pa ka bi nešteri meli večše pravice od drújih. Naj bo progresivna dača, to je naj se porcija na vrže na vojne bogataše, lifierante i milijonare, naj se stalen najmenji letni dohodek ne podvrže dači i naj se zbrishe porcija od tistih reči, štere so na živjenje najpotrebnejše (sol, olij itd.)

3) Ne privolimo v to, da bi se ravnalo vse z ednoga mesta, Belgrada kak šejo demokrati i socijalisti, dúša naroda, razloček v jeziki i veri, oddaljenost od srdine i žalostna pelda bivše politike nas predramlja, da ne privolimo v centralizem, ka bi par ljudi po svojem devalo i davalno nam čestnike, uradnike, šteri nas ne poznaajo i ne razmijo mi pa njé nej. Do sporazumlenja priti med tremi plemenami je zdaj mogoče jedino brez centralizma, to je jedino.

4) po autonomiji, štero želemo za celo Slovenijo i v njej želemo Prekmurje kak edno županijo (Vármegye), štera de ravnale sebe. Autonomna Slovenija naj ma vlado i svoje deželno spravišče (tartománygyűlés) kak i naše Prekmurje svoje okrožno spravišče i svoje posebne autonomiske pravice v rémaj Slovenije. Autonomna Slovenija more meti tudi oblast pravde sklenjávati zložno z osrednjov vladov kak i v neznih rečeh meti neodvisnost. Da će toga nej, naš penez odroma drúgim na hasek, mi mo pa samo skoz prstov glédalci za njim i kvar trpoli.

5) Zahtevamo, naj med cerkvov i držávov bo prijatelstvo. Država naj podpira cerkev, štere pravice zasigura konkordatum ali pogodba z Rimom i autonomija sklenjena med ljúdstvom i viššov cerkvenov oblastjov. Vsaka verska občina naj má jus verske šole gorpostavljati, štere je dužna država tak podpirati, kak se na Belgiskom to godi. Verski navuk se ne sme iz šol spraviti. Zberca, pametiva i drúgi dohodki, šteri se dühovnikom davajo, najse zbrishejo i država naj naldrugi na-

čin se poskrbi, ka dühovniki dobjijo svojo plačo, ar tei dohodki zenkraj teršijo itak samo siračaško ljúdstvo, z drúgikraj pa ovirajo tudi dühovnika v njegovoj službi. Vse, ka želemo za katoličansko vero želemo i za drugo vsako vadiluvanje.

6) Vsako plemen (Srb, Horvat, Slovenec) naj ma ednake pravice, ednoga jezik tak more slúžbeni biti kak drugi. Samoobsebi se razmi, ka v Sloveniji se naša prekmurščina nikak nesme zapostaviti, nego vednake pravice meti z kniževnov slovenščinov dokeč ne postane sama takša.

7. Zemlja ide tistim, šteri jo obdelavajo i kmetom. Agrarna reforma naj se tak reši, ka zemljo dobijejo tisti, ki je nemajo ali telesko, kak bi jo potrebivali, če jo šejo obdelavati. Vgrüntrneah naj se tabulera na tiste zemlja, šterim se deli. Zemljo naj ne delijo politične stranke pristaši ali sekvestri, šteri za mastnimi dohodki ido, nego tisti polodelavei, štere zvoli ljúdstvo za državno hižo. Zemlja naj se plača tistim, šterim ide i z delimbo zemlje naj se siromaštvo ne povekšava nego pomjenšava. Naj majo kmeti, delavci, meštri svoj posebni orsački dom, gde bodo njihovi poslanci za njé gučali i delali v njuvih dugovánjah.

8) Država more braniti delavce proti kapitalistom, naj je ne zćéajo i zato posebne pravde sklenoti za branitev delavstva. Ravnotak naj se po briga država za obrtnike (meštре) njim da odpreti kak kmetom i delavcom, tudi meštom svoj dom, kje do njihovi poslanci delali za nje, je obrani proti velikim fabrikam, se poskrbi za njihovo penzijo i drúgo pomoč v betegi, nesreči.

Kristuš, večni Bog, pravi „ki ne verje, bo pogubljeni.“ Nede pa vervalia tista mladina, štera de se včila v brezverskih šolaj. Takše šole šejo vse stranke v Prekmurji, samo naša „slovenska kmečka zveza“ nej. Samo ta stranka je za vervajoče ljúdi.

9. Naša gospoda se more v takšem dúhi vzgajati, ka de čutila z ljúdstvom, ne pa da bi mislila, da više ljúdstva stoji, kak je to bilo za časa staroga břokratizma, to je za tistoga časa, da je prosti človek bio samo „smrdeči paver“, „vonjéči Tót“ i gda so se nad njim drli v uradi, (hivatal) na sodniji bole, kak on nad svojim nemim maršetom. I toj našoj inteligenci, toj našoj gospodi, šteri dela za narod, čuti z svojim verskim narodom, poštuje njegovo vero, se poteguje za njegove pravice kak svoje, more država obehketiti obstoj. Samoobsebi se razmi, ka v Prekmurji na prvom mestu more slúžbu dobiti Prekmurec, domaći rojak, če po prek ma vse tiste lastnosti, štere so potrebne za slúžbu predpisano. Na zadržke, ovire se pa vsikdar more gledati, zavolo šterih si je domaći v prvejšoj državi nikak ne bio mogoči spraviti popolnega znanja za slúžbu, zadostno znanje štero ma, njemi more pot v slúžbu odpreti. Naj zna na priliko prekmurščino, čeravno neva kniževne slovenščine, se more v slúžbu sprejeti, če je ovak pripraven na njo. Domaći so prvi državi na hasek i ne na kvar. Zatehvamo zato, naj se vse tiste zasedene slúžbe v Prekmurji spraznijo, štere so prosili Prekmurci, če so podeljene takšim ešebam, štere nemajo večše izobrazbe, kak naši domaći.

To so glavne točke (pikne) v programi naše krščanske „slovenske kmečke zveze.“ Ki ma potmet i srce bo kruglo pusto samo v té stranke škrinjo.

Prekmurci dobro si zapomlite! Na dén volitve de škatulica kmečke zveze na

prvom mestu
stala pa z rdečim križom
bo oznamenjena. Kruglico vši
v prvo škatulico pustite.

Podpirajte Novine!

Kakši je naše stranke list?

Naše stranke list je beli. Beli je, ar je nedužna, bela tista Kristušova pravica, štero brani i zastopa naša stranka. Nosi pa té list na sredi rdéči križ, križ Kristušov, križ Zveličitelov, ki je v mero za nas. Za Križanoga navuke se ide boj, v njega vervažoči se vojskūjejo proti onim, ki ga tajijo. I v tom boji pravični tripijo dosta špotov ogrizavanja, pregánjanja, do pretakanja krvi se moro ešče včasi boriti, da Kristušove pravice dobijo zmago. To pomeni rdeči križ na belonedužnom listi. Križ je naša zastava, nedužnost je naš program, priséžte nanjega, ki ljubite Križanoga i poštujete nedužnost.

Što de šo v krščansko „slovensko kmečko zvezo?“ Što verje, ka je nej nema stvar, nego ma dūšo, štero more zveličati.

Što so naši kandidati?

Kandidat po vogrskom „jelölt“ pravimo tistomi, ki „gorstopi“ za poslanca ali követa. Samo ka zdaj je v našoj krščanskoj stránnici tak, ka samo tisti sme gorstopiti, koga ljúdstvo žeze. Pri drugih strankah se vse bijejo za to, što bo követ, mi pri „kmečkoj zvezzi“ pitamo ljúđi. V Beltincih otk. 4. so opitani zavúpniki ljúđstva, koga šejo meti za poslanca i ednoglasno so zvolili urednika Novin vlc. g. Klekl Jožefa, vp. plebanoša v Črensovcih. A oni zazávajoč se na svoje slabo zdravje, siromaštvu itd. so ponudbo odklonili. Zavúpni so se te razdelili i eden del je želo g. Pintarič z Beltinec, drugi pa g. Sever Božidara z D. Lendave. G. Pintarič so sprejeli kandidaturo i k njim so se ešče iskali drugi kandidati. Opitali smo vplivne može kmete i gospode evangeličanske vere, naj ednoga iz svoje srdine kandidirajo i pravili so, vseeno štokoli ho, naj samo domaći bo i so prosili g. Klekl Jožefa, naj to vzemejo gor oni kak domaći človek. Na to jih je oproso tudi g. Pintarič pa naznano z ednim ka on odstopi, na to jih je proso g. Sever i drugi gospodje svečki i dühovniki, dolnjelendavski g. Vikar pa naprej ponudili i dali potrebno cerkveno dovoljenje za to. Toj sili se urednik Novin ne mogo protipostaviti, vzeo je gor z teškim

srcem kandidaturo i je v listi na tretje mesto spisan. Vüpa se, ka ga vsi volili v Prekmurju, katoličanci i evangeličanci bodo podpirali, ki krščansko mislite, ste siromaki, bogatci, prosti, gospoda, delavci, kmeti ali obrtniki. Program stranke, štero oni zastopajo, išče dobro vsem stanom na dusi i na teli. Poleg urednika Novin so šteli kmeta domačega meti, da so pa tej pravili, naj na njihovo mesto pride g. Sever Božidar, dolnjelendavski župan, ki se je dosta brigao za naše ljúdstvo v tom kratkom časi kak med nami prebiva i ki je po svojoj materi, štera je z Križovec, našega žleženja i kmečkoga roda, je v listi on zapisan na to mesto, na šterom tudi zastalno ešče pride za poslanca, naj samo vi, Prekmurci, idete vsi krugle metat v našo škrinjo. Tretji z Prekmurja bi mogo biti eden gospod, ki je zvršo višo solo vseučelišče. Oprosili smo na to mesto dr. Kolarš Franca, zdravnika z Beltinec i omenili tudi druge naše domače gospode, a zavolo svoje službe i drugih istinskih zrokov neden ne se mogo odzvati našoj prošnji. Višje šolski kandidat za nas je tak dr. Hohnjec Jožef, profesor z Maribora, šteri so se že večkrat obrnoli v Prekmurji, bili tudi dozdaj poslanec i naš zagovornih pa šejo biti odsehmao tudi. Njivo ime je drugo med tistimi kandidati, šteri moro meti višješolsko izobrazbo (képesítés.)

Tei trije krščanski može so naši kandidati vklj. z ovom vsemi, šteri voli naše Maribor—Celjsko—Prekmursko okrožje. Té kráj voli 21 poslancov, na vse té dám votum z svojov kruglov, ne samo na ednoga, tudi se voli za krščansko stranko. Šteri tem več poslancov dobi, kem več kruglič pride v njeno kišto.

„Prekmurska kmetijska stranka“ se je razpustila, kak piše „Glasnik i si je oblekla novo kožo. „Domača verstvena stranka“ se zové. Žakeo je najšo svojo krpó. Liberalci i komunisti so se zdržili proti krščanskoj stranki „kmečkoj zvezzi“, Pilatus i Herodes sta postala prijatelja. A zaman to prijatelstvo. Zaman vogrski právopis v Glasniku, zaman vnogo peniez, šteri je dobila „domača verstvena stranka“ z Vogrskoga od komunistov, z šterim šejo svoj list vodávati i kak se vidi, oni so rešili Glasnik. Judašovi groši do širili to stranko. Tisti ljúđje, ravno tisti, ki so bili prle pri liberalnoj stranki i pri komunistaj, so voditelje „do-

mače verstvene stranke“. Glava je prvejša, kopita so prvejša, celo telo je prvejše, samo gúinja na konji nosi novi napis. Zato kmeti, delavci, tržci, meštri, ki samo piknjico krščanskoga mišljenja nosite v sebi, katoličanci i evangeličanci, ne dajte se zapelati! Naj se ne zdigávajo po vaših ramaj bankirje, svércarje, špekulantje i boljševiški roparje! Pazite!

Slovenski kmetje, evangeličanci i katoličanci, efe može te volili za poslance:

Roškar Ivan, bivši poljedelski minister, kmot, Pišek Ferenc, kmet, Klekl Jožef, dühovnik, kmečki sin, Kranjc Martin, kmet, Pušenjak Vladimir, preglejvarač prehasnovitih kméčkih kás, Škoberne Jožef, kmet, Žebot Franc, urednik kmečkoga lista „Slovenski Gospodar“, mož kmečkoga pokolenja, Keše Stanko, delavec v rudi, Vrečko Jakob, kmet, Sever Božidar, župan, kmečkoga siromaškoga roda, Vrečko Martin, kmet, Steblovnik Martin, kmet, Černej Karol, kmet, Brečič Mihal, kmet, Krepek Anton, delavec, Pišek Jožef kmet. Nadale izmed tistih ki moro meti višo solo, doktorat, tudi same može kmečkoga pokolenja, ki so veliki gospodje postali a svojega kmečkoga ljúđstva nikdar ne ostavili. Tei so: Dr. Korosec Anton minister, dühovnik, profesor; dr. Hohnjec Jožef, dühovnik, profesor; dr. Jankovič Franc, zdravnik (dektor); i dr. Leskovar Jožef, odvetnik (fiškalis); dr. Ogrizek Anton, odvetnik (fiškalis).

Vidite z toga seznama krščanski kmetje, delavci, obrtniki, da je naša „kmečka zveza“ zaistino za kmete, delavce, stranku, ki so krščanskoga mišljenja. Má šte polplüga zemlje ali 50, je naš, ma što svojo kućo ali se po árendi poteplje, je naš, dela što v fabriki ali doma na svojem kopiti, nákvali, na svojih krosnah, je naš. Krščanska srca, volite po svojem nágibi samo te krščanske može. Krugle samo tem, jedino tem.

Što se odá za piti, jesti, ali za peneze, ka ne de šo votuma davat za našo krščansko „slovensko kmečko zvezo?“ Tisti, ki ne dela razločka med sebom i svojim psom. Kak té ne gléda na dūšo, nego samo na mito, tak tudi on.

Ka za haska nam je napravila demokratska (liberalna) stranka v Prekmurji?

Spravila nam je v šole vučitele, šteri zámetavajo našo vero, poslala nam je uradnike, šteri širijo brezverstvo i sirovo postápajo proti našem ljudstvu; nastavila nam je banke, štere so nam čisti penez zamenile za 38%, same pa dobilé 80% za nje; pri kolkovanih [markiranih] penezaj nam je pa sto no stojezere z rok ztrgala, i vnoge na siromaštvo spravila, ar je 4 korone zamenila za 1 dinar i po svojih ministraj je ravnala proti postavno, ne da bi poslanec kaj opitala, i nam je vzela 20%, pri štempljanju penez, trudov naših kravih žulov; pod dačo je vrgla našo sol, naše spice, naš cuker, naš olj, naše vino — na te milijonare od naše krščanske vlade navrženo dačo je pa odpravila. Pa nej človeka, šteri bi mogo njene krivice vse naštetí i zato tudi ne človeka, šteri bi mogo na njo votum dati. „Samostojna kmetijska stranka“ in Šerügova „domača verstvena stranka“ sta obe sestri liberalne stranke, zato niedne ne poznamo! Na niedno votuma ne damo!

Nekaj od „Prekmurskoga lažnika.“¹⁾

Sobota, 1920. XI./18.

Ka je „Prekmurski lažnik“? Časopis brez vsake vsebine, list osvojen od vseh Prekmurcov, šteri piše same zmišljotine i napade na ugledne voditele prekmurskoga prebivalstva. Njegova vsebina je v vsakoj številki edna in ista. Drugo ne ve poročati, kak od velezasluzne „Samostojne“ in ka se zahvaljuje gospodičinam, štere agitirajo, razširjajo njív list. Čeravno njegovi pristaši agitirajo od vesi do vesi, vseeno se njim še nej posrečilo pridobiti ednoga naročnika. Tudi ceh prosi ljudstvo, naj si naroči te slab list, ali nišče si nešče naročiti osovraženoga „Prekmurskoga lažnika“, ar vsaki zna dobro, ka s tem se ga še spraviti na djetino s tem bi prišeo v liberalne škrample, kak tudi, ar je vsakomu znano, da té ceh obstoji iz sledéčih gospodov: Dr. Igo, odvetnik v M. Soboti, dr. Weixl ravnotarni notarjoš Koder i znáni Brumen. To je ceh štiri pastirov.²⁾

Odked so pa tei gospodje?

Dr. Igo onstran Save, ostali trije onstran Müre. Od teh štirih gospodov se do dnesdén nikaj nej čulo od njihovoga narodnoga napredka, celi čas med vojskov so bili tuo in pred par tjedni se njim niti od daleč nej senjalo od Prekmurja i dnesdén šejo

té aristokrati vladati nad dobrim prekmurskim ljudstvom. Ka se tiče svobodomiseljstva, ali proti verstvu je posebno navdehnjeni od ceha právoga liberalizma g. notarjoš Koder. Dragi Prekmurec! Če Te doleti sreča, da si sédeš poleg aristokratskoga notarjoša, ali misliš, da boš se pogučavao že njim od gospodarskoga napredka, ali v hasek narodi, nej, napelao de včasi pogučavanje na liberalizem i gda zapazi, da ne tróbiš v njegov zastareli rogo, ka si vzgojen na krščanskoj podlagi, da pelaš jákostno življenje, nema več reči g. aristokrat za Tébe, se odstrani i napoti znova inan agitirat za brezpomembni list.

Té ceh se zové, se zna, sam da, stoji močno na demokratičnom stališči. Ali nej to smešno? Dragi gospodje! Zadosta ste že med nami i spoznali smo že liberalno uradništvo i smo sprevidili, ka je velka razlika med pristašom kmečke zveze i pristašom demokratske liberalne stranke. Klerikalni, krščanski uradnik je demokrat, a liberalni je aristokrat, absolutist, terorist i ešče kaj drugoga. Odtoga ti lehko svedočim „Lažnik“, če boš me pitao.

Što pa podpira „Lažnika“? Odpadki drugih strank, šteri so nej bili v stani, da bi prišli na površje i s tem računajo, ka se jim konči tü pri nas posreči doséči cio, ka se njihova imena bodo razlegala po Prekmurji i da na té način postanejo svetovno znani. Tem podpornikom ležeše je na tem razburjati prebivalstvo i med njim trosit neverjetne glase, ar laž, to je njihovo geslo [jelszó]. Kak podpornik lista zaslúži diplomo dr. Hinko Irgolič, okrajni sodnik v M. Soboti.

Nadale se čuje od njihove strani, ka so narodni. Ka? Prekmurci, moji sodeželani! Vörvajte mi, da gospoda, štera se vrtijo okoli „Lažnika“ je tam, kama veter pise i da ešče izda senjario od lepe preminočnosti. V to, v dokaz, Vam podam za zdaj samo eden slučaj. Ob ustanovitvi lug. Matice v Radencih se je po priliki müdio tam nekši bančni dirigent M. Sobote po svojih gšeftaj i te se je té dirigent, šteri je tudi podpornik ceha etak zagučo „Pogini Jugoslavija“. To je gola istina. Té dirigent je v vozkih stikaj z uredništvom „Lažnika“ i vsigdar, vsaki čas, njemi je prav prišo. Vidiš, Prekmurec, takši i ednaki narodnjaki podpirajo omenjeni zanikojni list.

Gospod urednik! Prlé, kak zaključim, še morem omeniti moje pogučavanje z urednikom „Prekmurskoga lažnika“. Na pitanje, kelko narodnikov mate, mi odgovori: niednoga, odámo samo to, ka se posreči po cesti. Na pitanje odked dobi peneze za zdržanje lista, mi odgovori: „Ar nema nišče volé si naročiti naš

list, smo že sklenili kapitulirati, ar nam je nej mogoče stroškov poravnati. Vsakši izvod nas košta približno 500 kr. i to je strašen vdarec. Da se ne osmešimo pred svetom, je sklene naš ceh v ednoj zadnjoj seji ednoglasno, da moremo raj kodivati za podporo, samo da list izhaja. I resan smo se napotili do „Tabora“³⁾ i drugih naših svobodomiselnih časopisov s prošnjov, naj nam priskočijo na pomoč, ar ovači „Prekmurski lažnik“ zaspri i s tem de konec liberalizma i frakarije v M. Soboti. (S tem je dokazao g. urednik, ka po deželi nega liberalcov, ka je tudi istina.)

Prošnja je bila posluhnjena, smo dobili jezero koren podpore⁴⁾ od naših tvarišov brezvercov onstran Müre. Začasno smo na dobrom stališči i list lehko izhaja, če nej za Prekmurje, konči za frakare, skupno za aristokratov.

Kak se vidi z najnoga pogovora, najhitrej bo ništerni den pogoro „Prekmurski Lažnik“. Gvüšno pa je tudi edno, da de izhaja do volitev, ar na vsakši način še ešče nekaj ljudstvi nalagati i s tem je pripraviti, da bi glasovali za liberalne kandidate, šterim je Cerkev deveta brigă ljudstvo pa eden žganik.

Prekmurci ešče nikaj Vam morem povedati varje se tudi „šulfusov“⁵⁾ liberalne stranke i ne vörvlite vsem praznim rečem. Posebno se jih ogiblite zdaj, gda se ide za volitvi. Oni so že začnoli z vsem močmi agitirati na hasek svojoj novoj strani, ne so pa meli do zdaj ešče nikšega uspeha. Tudi za toga volo njim ne stopite na djalino, ka brš njihovo peldo gledajo vsi mladi i gdé sté vidiš nevernoga šulfuksa, moreš spoznati kokota na smetišči i za to gnezdo v kürnjeki se briga tudi lažljivi list. Gda sma spoznaki té konzorcij [ceh] šulfukse, aristokrate, teroriste ogrizavajoče i. t. d. moremo iti v boj proti njim, da doségnemo krščansko življenje. I to doségnemo samo te, če mo sú votum davat samo na kmečko zvezzo, za njene poslanke, šteri se bodo zaistino skrbeli i potegüiali vsepovsed na hasek ljudem. Zato sklenimo vsi Prekmurci kak eden mož, da zvolimo pristaše naše prave stranke, kmečke zvezze, tak mo malo nači pomagali „Prekmurskimi Lažniki“, kak njemi liberalci pomagajo i tak bo tudi konec frakariji, kokotom na smetišči i celoj kompciji (pokvarjenosti) v M. Soboti.

1) „Prekmurski Glasnik“ zové tak celo Prekmurje zavolo njegovih laži. Bogojančarje so njemi dati popolen naslov: „Premrski Lažnik.“²⁾ Živinozdravnik, dr. Zavrnik je tudi v tom cehi, kak je sam priznao, a namen vostopiti, kak je javno povedao.

3) „Tabor“ je eden tih najnesramnejših listov liberalskih, šteri napada vero. V lepo društvo vodi „Lažnik“! 4) Brščas mesečno teliko. 5) Šulfiks šolska lisica je cona brezvornih, liberalnih vučitelov tū.

Politične novice.

Naša krščanska stranka „kmečka zveza“ je mela spravišča, šteri so bila jako obiskana i so rodila popolen sad, v nedelo v Türniji, pod Lipov i V. Polani, v pondelek v Žižkih, v tork na Srednjoj Bistrici v sredo v Gomilcij i v Trnji, v četrtek v Bratonicih, v Lipovcih i Gančanijih. Pod Lipov je pri toj priliki bio posvečen zvon, šteri je koštao do 18 jezera koron.

Volilno spravišče bo mela naša „kmečka zveza“ v nedelo 21. predpoldnom v Črensovcih, popoldnevi v Beltincih, Rakičani i pač vsaki den v šteroj občini, kak se to prle že na glas da.

Pogajanja med Jugoslovijov i Italijov so se dokončala. Zgubili smo do pol milijon Slovenscom i Horvatov. Fiuma je postala samostojna državica i de Italija do njé dol segala. Dalmacija je cela naša, samo mesto Zadar nej, otoki (sziget) so razdeljeni med Italijo i Jugoslavijo. Italija i Jugoslavija sta stopili z tov pogodbo ne samo v mirno stanje, nego napravile sta vojaško pogodbo proti Vogrskoj i Nemškoj Austriji, trgovinsko pogodbo, to je pogodbo za trštro pa napravita za dva meseca v Belgradu. Kda se zenkraj razveselimo, ka smo bliže prišli k méri, z pretužnim srcem moremo z drugi kraj spoznati, ka mali slovenski narod je za te mér zgubo dve petini svojega ljudestva. A tisti Bog, ki nas je loč, nas je mogič i nas bo tudi zdržo, to je naše napremagliivo vüpanje, kda spozna ka je naš narod zreli za to, zreli na njegovo vekšo diko.

Predsednik N. Austrije je Weiskirchner, krščanske socijalne stranke pristaš.

Vogrsko. Sprejeta je prava za razdeljanje veleposestev

med siromake. Z Zalaegerszega so protipisali, da ne bi v tom vármegeyövi razdeljavali imány, a to i drugo hujskanje ne moglo preprečiti prepotrebognoga i hasnovitoga deljenja med siromake. Siromak, se zna, da more placiati zemljo. Veliki nemiri so bili v Pešti zavolo toga, ka se Vogrimoro s praydov domaćov zavezati, ka mér, šteroga so podpisali, tudi zdržijo. Par policistov je streljenih, vlada je dala ostre naredbe, da se spravišča ne smejo vršiti. Odkrita je zarota, šteri so vlado vrčti i drugo ravnanje spraviti v orsag. Vlada je odrédira rekvirácijsko zrnja zvün ovsu, zato ka ešče ne prišlo z dobre vole zadosta zrnja vküp; vlada se je v dala, da ratificéra mir. Pred ratificeranjem (ratificiranje se práví ka mir podpisano bo vogrska právda ali za törvény do meli mir parižki) so poslanci goršeli eto novo vadluvánje: Verjem ednoga Boga, verjem edno nerazdeljeno domovino, verjem božo pravičnost, verjem, ka ešče goristane Vogrski orság.

Glasi.

Sv. Sebeštjan. Z razdaljenostoj smo čeli v 13. Prekmurskom Glasniku, ka so prej g. Klekl, gda so pri Sebeštjanu bili nas evangeličance šinfali z rečov i pismom. To je grda laž. Damonato hudočno laž eto Svedočanstvo: Mi podpisani evangeličanci posvečemo, ka so nas gospone Klekl Jožef, negdašnji šebeščanski plivanov radi meli, i nam na etom i drugom svejti dobro voščili, ka smo z njüvi rejci i Novin spoznali. Zato smo mi njij tudi v lüběznosti i visikom poštivanji držali. Kaj nači guči, on laže. Janža Števan, Zelko Jožef, Fujsz Jánoš, Bánfi Jožef, Obál Jánoš, Andrejc Števan.

Ešče ednok prosimo. Preminoči tjeden so zaprli na 14 dni edno žensko i jo kaštigali ešče 300 K plače, ar je brati nekši živež štela nesti v Gradec. Kda so ženski sodbo naznanili, se je

v čemereh z „Jugosloveni“ i z „Slávi“ conala i od oblasti i od Jugoslavije mislila, gučala pa želeta vse, samo dobro nej. Pa zakaj? Je vredno za en korblec živeža, šteroga brati ljubljenomi namenila, državno miseo potreti v njej i vseh, do šterih pride? Je vredno to te, kda drugi cele vagone vodošférajo pa li dobri Jugosloveni ostanejo? Meseca marca sem predlagao na seji prekmurskoga sosveta, — naj se dovoli do 5 kil živeža z svedočanstvom oblasti prek meje nesti, ka si ljudestvo potrebne reči spokupi. To znova predlagam, prosim, zahtevam zdaj. Vendar se ne more želeti, ka de Sto za edno motiko z Sotine šo v Soboto, kda jo falej dobi na en strlaj pri Sv. Ani? Znova prosimo oblast, naj ide ljudestvo na roko, naj gleda g. civ. komisar, ki itak kaže dobro volo za ponoč, ka ljudestvo dà to dovoljenje, pa bo vekša zadovoljnost i vekši mir. Če se to dosegne, ne de ljudestvo melo zraka gučati, ka njemš samo zato jemljéjo vkrat, ka si te tisto razdelijo med sebov, nego de prave svércare, šteri jedini so rana za državo i toča za siromaško ljudestvo, naznanjalo oblasti. Prosimo g. komisara, naj posluhne naše prošnje za naše ubogo ljudestvo.

Peštinske smeti so zvalé na Vogrskom dühovnike za „čuháše“. Niti količkaj, pošteni židov ne dao té cone popi, a dà jo pa „Premrski Lažnik“ v 13. št. g. Kleklni. Stem je te zakotni listič pokazao, kam sliši — na smeti.

Zdaj komaj! Šerügova „domaća stranka“ šteri má 16 točk ali punktumov ma tudi keléče roke. Ka dobrega ma v svojem programi, je vzela od nas, od naše krščanske kmečke zveze kak na priliko 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., točka (punktum) njegovoga programa je vzeta od nas. Kak dugo mi to že zahtevamo i delamo že tudi da to dosegnemo. G. Šerüga ste préspali to leto, ali sami radi neščete pozabiti, ka smo mi gučali celo leto na naših sejaj, pi-

sali v naših listaj, prosili od vlade v nasih vlogaj i pretrpeli tudi ne malo špotov od sovražnih listov, te kda smo se potegovali za pravice našega ljudestva? Ne vete vi zato? Neščete znati. Naše perje bi si radi oblekli, našo ovčjo vuno, a ljudestvo Vas spozna po glasi, ka je té ne Jakobov, nego Ežaurov. Krščanski duh si naj obleče vaša stranka, pa mo te roko v roki na ednoj strani skupno delali za naše ljudestvo. „Potrebne cerkvene zadeve vsakše vere se morejo podprtati, pretiravno na kvar ljudstva pa ne dopustiti.“ Tak se glasi Šerügove „domače stranke“ 8. točka. Lisičko kožo nosi ta točka, jako — jako djalna je. Na prvi hip bi se vidilo, glej ga, Šerügova stranka se briga za vero. O jalnost skažljiva! Gda je on komunist bio je po cerkvi dao razglasiti z Tkaocom i z plakati, ka komunisti neso poti veri, nego kda smo šli na spoved, smo cedilo mogli meti, kda smo predgali, so nas s puškami stražili, kepe, križe so nam raztrelali, dühovnike od oltarov odvlekli v vozo, zvojenje zabranili, z molitvi se norčarili, cerkvi, farofe na rop povedali, katekizmuse dali vkljupspobrati, ka dete od Boga niti čulo ne bi. To je vaša briga i potrpljivost do vere, neverni gospodje. V vaših vüstaj je verska sloboda laž. To posvedočijo vaše reči g. Šerüga. Gda zahtevate, naj se verske zadeve podpreno, pridenete jeli pa „se to nesmi na kvar ljudstva dopustiti.“ Verska zadeva je namre spoved, je meša, je predga, je zakon, je čisto življenje itd. So reči gda na kvar ljudem? — Pa gda je dao Kristuš oblast komi drugomi kak svojoj Maticerkvi, naj določi i ravna cerkvene zadeve? Mate vi ali što drugi juš soditi to spoved, te zakon, te krst, ta predga je na kvar ljudem? — Strašno brsanje proti Cerkvi bodisi našoj, bodisi drugim vadljuvanjam so vaše reči. Vaše reči i liberalnoga ministra Pribičevića zapoved, ka naj vučitelje verski navuk včijo po svojem mišljenji, edno pomeni. To vaše vtikanje v

naše verske reči odklonimo vsi, vervajoči katoličanci i evangelici.

Carinarski urad je gorpostavljen v Rogacavcih. Ljudestvi je ne bilo naznanjeno to; samo naednak, gda ide v Austrijo i pride že njé, se njemi tam kupljene reči v kraj vzemejo od toga urada. Naše ljudestvo je služilo v velikom računi na Vogrskom, prineslo je domo vogrski penez, šteri se tudi prinas nemore vodati, v Austriji se pa lehko voda — i gda ga siromak voda pa si kupi za življenje neobhodno potrebno reč, se njemi ta v kraj vzeme. Strašno peče ljudestvo to postopanje. Prosimo g. civ. komisara, naj pomaga siromaškom ljudestvi, ravnotak tudi gospode pri carinarskem uradi. Državno miseo potrdi samo pravica z smiljenostjov zdržena, drugo nikdar ne.

Penzija nas uradnikov ešče izda nej podignjena. Pa z teh par koron, štere dobimo v tej strašnoj dragoceni, gda jajce 4 K. košta, par obleke pa 4—6000 koron, zaistino nesamo ka ne mogoče živeti, nego niti pošteno vrnjeti nej. Kelikokrat vidimo pijane dobro plačane zdrave, gospode, takšo plačo vlečejo ka je niti potršiti ne morejo, mi slabi, betežni, stari penzionisti, šteri samo te greh mamo, ka smo verno služili našimi ljudestvi i kraji — pa moremo z familijov vred od glada vrnirati. Prosimo smiljena srca, naj se zavzemejo za nas. Uredništvo „Novin“ to pot oprosi g. c. komisara naj z cele svoje moći pomaga našim vpokojencem. To je naša prva prošnja. Druga pa ide na tiste gospode, šteri majo veliko plačo, posebno g. vučitelje, da bi svojim kolegom pensjonistom od svoje velike plače kaj odstopili. Če g. vučitelje mesečno 100 K. menje plače zahtevajo s tem pogojom, naj se z tov šumov pobola plača pensjonistov, do tei zaistino zadovoljni s svojov penzionov. Ravno povedano dobro plančanim uradnikom.

Ka nam je spravila naša „Kmečka Zveza“

Odpavila je monopol liberalni za živino i stem ceno živine podignola, poslala nam je dobre vučitele, šteri v krščanskem i narodnom duhi včijo deco, dala nam je dobre uradnike, šteri z ljudestvom čutijo, je zagovarjajo, poskrbela se je za most prek Mure, delala je na vse moči, naj se pravično zemlja razdeli, jezere je spravila nazaj kmetom v žep, šteri so po krivičnom več arende plačali, spravila je dovoljenje ka se je letos smejo tobak saditi, ka se vinska porcija odsehmao bo odpravila, ka je prišlo več naših prekmurskih ljudi do službe, ka se dača navrgla na milijonare. Pa nega človeka, šteri bi mogojnjene haske našteti, zato tudi nega človeka, šteri bi inam dao votum, kak na „slovensko kmečko zvezo!“

Gonja proti prekmurskimi vučitelji. Protiverski liberalni listi kak „Jutro“, „Slovenski Narod“, „Učiteljski Tovariš“ eden za drugim napadajo ravnitela sobočke državne ljudske šole, g. Preininger Janoša, Prekmurca. Pa zakaj? Zato ka prej je vkljup spravo en vogrski razred, to je 40 dece, šteri se smejo vu vseh predmetaj vogrski včiti. Čudno! Kak pa zvedi, šteri starš žele vogrski poduk, če ga nede pitao? Ve je to višji šolski svet zapovedao g. Preiningeri, kda je dao odpreti vogrski razred za 40 dece, štera ne ve slovenskih. To so Vam junaki! Pa zakaj te krič? Zakaj? Zato ka je g. Preininger vervajoči krščenik, koga so zaman zvali v „sokolsko društvo“ i zaman prosili, naj piše v Premrski Lažnik. To je peče! Mi njim odgovorimo: gospodje, menje pijte, več se, včite, ve nemate vnogi niti vučiteljskoga eksámena na Preiningerovo ravnitelstvo.

Naprej. tisti den, kak do volitvi, na den volitve, i den povolitvaj krčme morejo biti zaprejte, alkoholne pijače odavati je ostro prepovedano.

Prekmurci pazite!

Serügova „domaća stranka“ i prekmurska „kmetijska stranka“ sta se zdjednili z liberalnov-demokratskov strankov. Zdaj se vam te oči naj odprejo. Dugo so vas slepo vodili, a zdaj so vas ednak zapejali.

Na liberalno-demokratsko stranko ni eden pošteni krščenik ne more dati svojega votuma.

Mi smo s stov gospodov že siti. Demokrate i komuniste smo že ednak probali, a več jih neščemo.

Esce pomilmo, tak so nam silje rekriterali, kak so nam marho z stale vò gonili, kak so nam vero preganjali. Neščemo, da bi esce ednak nihovo kraljovanje nazaj prislo. Pa pride, če te na to stranko davalci svoje votume. Vsakšemi krščeniki je v krščanskoj ljudskoj stranki mesto, šteria dela za ljudstvo. Samo na kmečko zvezo dajmo svoj votum, tak bomo mi zmagali.

Na znanje naročnikom!
 Za kratek čas pridejo kalendarje. Ednak do tak veliki, kak lani, 36 gosto štampani strani majo. Koštajo nas zvün poštnine više 20 jezera koron, to je više dvajseti jezero koron, do 1000 koron pa pride poštnina esče. Marijini Listi nas koštajo z dvema številkoma vred, šterivi esče prideta meseca decembra, više desetjezero koron. Marijin List damo vsakom naročnikom brezplačno, samo prosimo po mogočnosti najda vsaki premožnejši kaj podpore na njegá. Iz te podpore plačamo stroške Marijinoga Lista. Navrgli naročnine zato nesmo na Marijin List, ar so naši naročniki vnogi siromaki, ki ne morejo plačati i zato, ka so vsi proti stali, mi sami tudi, da bi se naročnina podignola. Zato smo se obrnoli do dobrovolne podpore, štere pa nikak ne prosimo od siromakov. Od teh prosimo samo molitev. Podpore na Marijin List je prišlo dozdaj do 5000 to je do petjezero koron. Mala šuma. Zato kalendarov brezplačno nemoremo drugomi dati,

a) kak tistim, ki so na 10 let naprej plačali M. List ali Novine, b) tistim, ki so letos dali podporo na M. List ali od 20 K vekšo naročnino poslati na Novine i c) siromakom. Tem damo kalendar brezplačno, vsi drugi si ga naj kupijo. Cena odnoga kalendara je 5 K.

Bogojina. Našega g. vučitelja Kocuvan Janoša je naša oblast s sinom vred zaprla. Zrok zapora je to, ka so oča pomagali sini, šteri na Vogrskom zvršavlje svoje šole, nekšo šolsko nalogu, v šteroje je povedano bilo tudi, kak stoji vojaštvo pri nas, so najšli sini v sarej, kda je šteo prek iti na Vogrsko. Svoje sodbe tečas ne povemo od te reči, dokeč nede oblast sodila.

Rakičan. Serügova boljševiška „domaća stranka“ bi rada našega dobrega krščanskoga veščara Györek Mihala napelala na motvoz, ka bi postao njeni kandidat. A zaman bo vso sladko obetanje.

Krog. Najvekši komunist, Šerüga, nas je na (gyilejš) spravišče pozavao te, kda je v cerkvah bila boža služba. Mi smo šli v cerkev, on pa v krčmo. Nešteri ljudjé, do 30—40, ki so bili pri ranoj meši, so šli njegovo modržvanje poslušat, a ne so mogli njeni do razuma priti, tak nizko je bilo. Možaki so ednoglasno sklenoli, ka samo krščanski mož more biti poslanec v Prekmurji. Z tem so g. Šerügi zadosta svetlo povedali, ka v „Kmečkoj Zvezi“ je naše rešenje i njeni pot pokazali, naj pri krščanstvu išče pomoč. To se je v Soboti pri Péterki godilo 7. Nov. 14. so ponovili svoje juvkanje komunisti.

„Fabriko za žajfo“ še Serügova „domaća stranka“ povati. Za gospode komuniste i liberalce je prepotrebna takša fabrika, dosta majo na dūšnjovesti, ka trbej dolpožajfati. A našim kmečkim ženam je ne trebe, znajo si fino domaćo žajfo skuhati, šteri je ednak falejša kak fabrična.

„Kolonisti vas pozdravljamo.“ Z temi rečmi je pozdravo punokrvni liberalец, g. Koder krá-

leski notareš v M. Soboti bivšega ministra g. Krámera, gda je té preminoči tjeden „vu nočnom vremeni“ spravišče meo pri Dobrabi. Če gda sveta, zdaj je istino gučo g. Koder. Kolonisti so liberalci v Prekmurji, kolonisti (naseljenci po vogrskom „gyarmatos“, šteri delajo kak angležki, francozki, belgijski, itd. naseljenci v naselbinah ali kolonijah, najmre pšejo si svoje žepa, za ljudstvo pa nemarajo. Če bi marali za ljudstvo, bi poštivali tisto, ka njemi je najsvetejše, vere, hedili bi v cerkev, spunjavali bi svoje verske dužnosti, delali bi proti kapitalistom, proti bankam, nastavljali bi krščanske posojilnice, trošili bi zmerno svoje veliko plačo, ostanek pa obrnoli na potrebe Prekmurja, pisali bi v krščanskem dühli i širili krščanske liste, pomagali bi sirotam, da se ne bi odirale, če bi tak delali, bi Prekmurje bilo blaženo i najbole Jugoslovansko, bi njegana rokaj nosilo. A da so kolonisti, se rávno na opak vse godi.

Lipovci. Pristaš Serügove stranke, en gospod z Medjimurja, nas je vabo s tem mazalom v to kolbasjo stranko: „Veselje bo, dečki! Dozdaj je samo gospoda smela plesati v našo stranko pa vam spravimo na vsaki den plesno zabávo.“ — O, o, sladki motvorzarje! Mislite, ka mi vlákti mámo pamet kak vi! Skoz našega sita vidimo. Slabo ide krčma nešterim krčmaricam, željne so naših penez, zato nas vabite. Nemo šli na djalino. Plesati pa esče preveč znamo i moremo. Kda ste vi ladali v Prekmurji, kommuunisti, ste nas dobro ogūlili, zavami pa nas je páli sleglo i zulo liberalno ravnanje gospodov okoli „prekmurske“, i „samostojne“, „kmetijske stranke“, bosi i nagi smo, drva ste nam tudi zvozili z Prekmurja, zebé nas, moremo od mraza plésati, ka ne zmrznemo, ka se malo segrejemo.

Podpirajte Novine!

Ivan Kokot

trgovina z mešanim blagom
(nasproti cerkve)

Dolnja Lendava.

Priporoča svojo veliko zalogu različnoga tkaninskoga blaga kakti:

Zefire, druke, Šifon, käper, satene, belo platno, cajge za moške in ženske, štofe i. t. d.

V zalogi zmerom karbid kak tudi drugo špecerejsko blago.

V zalogi liče, fini beli amerikanski petrolej. Dobiva se zmenjena sol vse po najnižih dnevnih cenah.

Točna podvorbba.

Zmerne cene.

PINI ŠIVACI STROJ

(original „Singer-Vibrating“)

prodaje:

E. Schrantz Dolnja Lendava.

Franc Seršen, trgovec v Ljutomeri pri cerkvi ma zmérom velike zbiro lepoga i močnoga blaga za moške i ženske obleke, štere odava po najzmernejših cenah. Pri Seršeni se dobri tudi vsevrste svilo za mlinska sita (pajtlne) po najnižišoj ceni.

Ki ma kaj k odaji, ali kaj šče kúpiti, naj glasi v NOVINAH.

Naročte si Novine.

Tisk: E. Balkanji Dolnja Lendava.

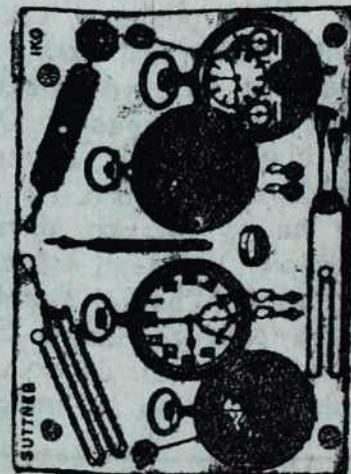
šteta stalno ve-
selje povzroči?

Sarno Suttner-ova vóra!

Niklasa, po vsakojem i zagnanem so! Vse veržice (lanské) prstane, vřhane (oringine), zapesnice, stonka vóre, sapensteinice z vora in i vratkovatne petrolebe, kakti, kavice, nole, dore za cigaretné, nažgálnice, hrilve, možne za penete, jedilno erođe (aker za jeati) rani duri za huste, godona, itd, kak i velika zaloga vačovrstnih zlatih i srebrnih predmetov.

Vse dobro i ceno (ta!) Zahtevajte cenike.

H. SUTTNER, Ljubljana št. 944.

Gospodarska Zadruga za Prekmurje, Mursko Polje i Slovenske gorice r. z. z. o. z.

odáva: razne tkanine za moške i ženske obleke, vseh vrst začimbe, črevlie, usnje (leder), deske (blanje), stavbeni les (za cimpranje), poljedelske stroje (mašine).

Kúpuje: pšenico, žito, kukorico, hajdino, proso, oves, kože, pač vse kmečke pridelke. Posreduje (pomaga kúpiti) pri kúpili vekših poljedelských strojov, kak parnih mlatilnic (mašin za miati), motorov i. t. d.

Pravico kúpūvati i odavati zadrugi maju samo kotrige. Nove kotrige (člani) se sprijmejo v zadružnoj pisarni v Gornjoj Radgoni i pri vseh podružnicah.

Glavna trgovina i pisarna v Gornjoj Radgoni.

Podružnice: Gornja Radgona, Sobota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgona, Krizevci pri Ljutomeri (Lotmerki), Beltinci.